

میزگرد

بررسی وضعیت صنعت طراحی و توسعه وب در ایران

بابک رجاور

پژوهشگر

مهدی علیمردانی
دبیر تحریریه وب

شهاب حبیبی
مجری میزگرد و عضو تحریریه وب

جواد پادیاب
عضو تحریریه وب

دکتر حامد بیدی
طراح و گرافیکست وب

بابک رجاور
برنامه‌نویس و مدرس وب

مهدی حسینی
طراح و گرافیکست وب

مهندس محمد تقی زاد بدریان
مدرس CIW و مدیر عامل
شرکت آراین پردازش

تقی‌زاد: تازه بعد از ارائه این www.berners-lee.org دوست داشتنی بود که استارت مبحث طراحی وب زده شد. مسأله اصلی این بود که محتوا باید به شکلی راحت و ساده به کاربر ارائه می‌شد تا بتواند بدون دردسر با آن ارتباط برقرار کرده و کار کند. اولین بحث در طراحی وب، ارائه مدرن رسانه‌های سنتی مثل روزنامه و مجله و کاتالوگ بود. اما ذات وب متفاوت بود و این رسانه جدید، ویژگی‌هایی داشت که در رسانه‌های سنتی وجود نداشت. شما باید یک روال غیرخطی را برای کاربر وب در نظر می‌گرفتید زیرا کاربر وب مانند خواننده روزنامه نبود که یک صفحه را از ابتدا تا انتها بخواند. همین ماهیت متفاوت، سرمنشاء گسترش و توسعه مبحث طراحی وب بود.

البته اوج این توسعه، شاید ده سال بعد از پیدایش وب بود و زمانی که سایت‌های مشابه با محتوای یکسان زیاد شد. در این زمان بود که رقابت بر

حبیبی: در ابتدا کمی در مورد تاریخچه طراحی وب صحبت کنیم. آغاز

پیدایش هنر یا صنعت طراحی وب به چه زمانی برمی‌گردد؟
رجاور: اول باید در مورد تاریخچه اینترنت صحبت کنیم. اینترنت در سال ۱۹۶۸ و در وزارت دفاع آمریکا به وجود آمد و هدف اولیه آن، ایجاد ارتباط بین چند دانشجو برای تبادل داده‌ها بود. به مرور و با پیشرفت پروتکل اولیه اینترنت، در سال ۱۹۷۱ یا ۱۹۷۲ بود که قیمت PCها کاهش پیدا کرد و این دستگاه‌ها به منازل مردم راه یافتند. هم‌زمان اینترنت در اختیار شرکت‌های بزرگ قرار گرفت و به ابزاری برای ارتباط آن‌ها با یکدیگر تبدیل شد. پس از مدتی هم بحث سرویس‌های اینترنتی مطرح شد (مثل سرویس‌های ایمیل و BBS) و این سرویس‌ها در اختیار کاربران قرار گرفتند.

در این مقطع بود که نیاز به بستری برای رد و بدل کردن داده‌ها و سهولت دسترسی به محتوا احساس می‌شد. بر این اساس آقای Tim

حوزه‌های اطلاع‌رسانی و تبلیغاتی اشاره دارد و منظور از کارکرد اپلیکیشنی آن هم سرویس‌های وبی است که به آن اشاره شد. تصور می‌کنم در فاز اول پیشرفت اینترنت، کارکرد اپلیکیشنی آن بیشتر مشهود بود؛ مردم شاید به اطلاعات اینترنت کاری نداشتند ولی برای کار با ایمیل از آن استفاده می‌کردند. همین سرویس‌های وب باعث شد مخاطب آن زیاد شود و جایی که مخاطب هست، رسانه هم هست. بنابراین کم‌کم رویکرد رسانه‌ای اینترنت هم تقویت شد تا به امروز که می‌بینیم اتکای اصلی بزرگترین رسانه‌های دنیا، روی وب‌سایتشان است.

تقی‌زاد: من برعکس آقای دکتر بیدی تصور می‌کنم در دوره اول اینترنت، بیشتر بحث رسانه بودن آن برای ما مطرح بود، نه وجه اپلیکیشنی آن. چون در سال‌های اول ارائه وب، خبری از زبان‌های برنامه‌نویسی اختصاصی برای وب نبود و تنها HTML وجود داشت. در دوره اول، اینترنت یک موضوع تازه بود و مردم با این دید به سمت آن می‌آمدند که من تلویزیون را دارم که در آن باید اخبار را سر ساعت ۹ گوش کنم ولی در اینترنت می‌توانم هر زمان که دوست داشته‌م به سراغ اخبار بروم. سرویس‌های اینترنتی بعداً باب شد و مورد توجه قرار گرفت تا الان به سرویس‌هایی مانند کلود رسیده‌ایم.

رجاور: مسأله این است که این سرویس‌ها از قبل هم وجود داشتند (مثل ایمیل در BBSها) و وب توانست

سر جذب مخاطب، مدیران سایت‌ها را به افزایش کیفیت ظاهری و سهولت کاربری سایت خود ترغیب کرد.

حبیبی: پیدایش سایت‌مپ‌ها هم از همین جا بود که شروع شد؟ بیدی: سایت‌مپ یک پیشینه فرهنگی دارد و به نظم و نظام سلسله‌مراتبی ادبیات انگلیسی برمی‌گردد که در آن ترتیب اولویت مراتب در نگارش مشخص می‌شود و مثلاً تیتراها دارای سطح‌بندی مخصوص به خود هستند. تگ‌های HTML هم که برای افزایش وضوح و خوانایی محتوا ایجاد شده‌اند، برگرفته از همین فرهنگ هستند. شما می‌بینید که تگ‌های هدرها و <h1> و <h2> همگی برگرفته از همان ساختار سلسله‌مراتبی تیتراها و لیست‌ها در ادبیات انگلیسی است. سایت‌مپ‌هایی را هم که شما به آن اشاره کردید، با هدف دسته‌بندی و ایجاد ترتیب در محتوا، به مبحث طراحی وب وارد شد. مفهوم کلیدی در این میان، بی‌شک همان لینک است که در رسانه‌های سنتی وجود نداشته و در وب، وظیفه ایجاد ارتباط بین صفحات مختلف را برعهده دارد.

حسنی: به نظر من نقطه عطف مبحث طراحی وب، زمانی بود که وب به یک پدیده همگانی تبدیل شد و به زندگی روزمره مردم وارد شد.

تقی‌زاد: به نکته خوبی اشاره کردید، اجازه بدهید توضیح کوتاهی در خصوص همگانی شدن وب بدهم. به طور کلی، آموزش کامپیوتر را می‌توان به دو بخش عمده تقسیم کرد: دوره قبل از همگانی شدن اینترنت و دوره بعد از آن. در دوران قبل از اینترنت، مردم از کامپیوتر به

عنوان یک وسیله High Tech استفاده می‌کردند و به دنبال آموزش اصول و مفاهیم پایه آن بودند؛ ولی پس از ارائه و همگانی شدن اینترنت و ارائه سرویس‌های سودمندی مثل پرداخت‌های الکترونیکی، مردم با هدف یادگیری نحوه استفاده از این سرویس‌ها به سراغ کامپیوتر می‌رفتند و دیگر نیازی به شناخت هارد دیسک و CPU و مادربرد نداشتند؛ بلکه کافی بود دکمه پاور سیستم را بزنند و روی آیکن مرورگر خود کلیک کنند تا کاری که به دنبال آن بودند انجام شود. من اعتقاد دارم نوعی مدار تشدید بین تجارت الکترونیک و طراحی وب ایجاد شد و این دو، به مرور موجب گسترش یکدیگر شدند و کار به امروز رسید که طراحی‌های ماحقی با پنج سال پیش هم متفاوت است.

علیمردانی: نقش عرضه سیستم عامل ویندوز ۹۵ را که یک سیستم عامل مبتنی بر گرافیک بود در پیشرفت طراحی وب چطور ارزیابی می‌کنید؟

تقی‌زاد: قطعاً این نسخه از ویندوز به پیشرفت وب کمک کرد ولی اعتقاد دارم این سیستم عامل نبود که باعث شد کاربران به سمت کامپیوتر بروند بلکه وب آن‌ها را به استفاده از کامپیوتر تشویق و ترغیب کرد. با این حال قطعاً سیستم عامل و وب، خدمات متقابلی به یکدیگر داشته‌اند.

بیدی: دو کارکرد اصلی در اینترنت وجود دارد: یکی اینترنت و وب به عنوان یک رسانه و دیگری به عنوان اپلیکیشن. کارکرد رسانه‌ای وب به

سر و شکل بهتری به آن‌ها بدهد و سهولت استفاده آن‌ها را افزایش دهد.

حبیبی: در مورد تاریخچه و وضعیت وب ایران صحبت کنیم. ما در حوزه طراحی وب در مقایسه با دنیا چه جایگاهی داریم؟

تقی‌زاد: طراحی وب در ایران خصوصاً در بدو پیدایش، تا حدود زیادی تحت تأثیر محدودیت پهنای باند موجود در کشورمان قرار گرفت و نتوانست پیشرفت کند. در واقع دو مسأله را می‌توان در عدم پیشرفت صنعت طراحی وب ایران دخیل دانست: یکی همین محدودیت پهنای باند است. من یادم می‌آید که اگر در آن سال‌های ابتدایی می‌خواستیم سایتی را برای شرکتی طراحی کنیم و مشتری می‌خواست که یک ویدئوی فلش را در سایتش قرار دهیم، تنمان می‌لرزید که بارگذاری این سایت چگونه خواهد بود و آیا روی کامپیوتر باز دید کنندگان بدون در دستر باز خواهد شد یا نه.

مشکل دیگر در طراحی وب ایران آن است که ما چیزی به نام اصول طراحی وب را به کار آموزان خودمان آموزش نمی‌دهیم. شما کلاس‌های طراحی وب زیاد می‌بینید ولی این‌ها همه آموزش پلیکیشن هستند و در هیچ کدام، اصول طراحی وب آموزش داده نمی‌شود. متأسفانه بخش عظیمی از طراحان ما، طراحان متکی به CMS هستند. کم نیستند طراحانی که با استفاده از فایر‌باک، تمام آیتم‌های صفحه مورد نظر را کپی می‌کنند و بعد

هم با استفاده از جوملا، به اصطلاح سایت خود را طراحی می‌کنند. وقتی هم از آن‌ها می‌خواهید تغییر کوچکی در ساختار سایت بدهند، نمی‌توانند زیرا فقط سایتی که از قبل ساخته شده بوده را کپی کرده‌اند و اصول طراحی سایت را نمی‌دانند. این‌ها مشکلات ما در وب هستند و به همین دلیل من اعتقاد دارم ما وب‌سایت اصولی و حرفه‌ای نداریم و یکی از محدودیت‌های ایرانی که از نظر فنی خیلی خوب است و اصول را رعایت کرده، دیجی کالا است. شما سایت فلان خبرگزاری رسمی داخلی را می‌بینید که از سال ۷۹ تا به حال هیچ تغییری نکرده است در حالی که CNN در طول همین مدت، حداقل شش هفته بار ساختار کلی سایت خود را به‌روز کرده است.

به نظر من مشکل اصلی در ایران این است که وب ما به صورت جرقه‌ای شروع شده و بیشتر طراحان، کار را به شکل تجربی و با الگو قرار دادن سایت‌های مختلف یاد گرفته‌اند و آموزش اصولی ندیده‌اند.

پادیاب: با توجه به دغدغه‌هایی که اشاره کردید آیا لازم است مرجعی مثل یک NGO برای تدوین اصول و روش‌های طراحی وب ایرانی تأسیس شود تا این خلاء را پر کند؟

رجاور: طراحی وب هم مانند بسیاری از فناوری‌های وارداتی به کشور ما، روند طبیعی و اصولی را طی نکرد و فرهنگ آن به همراه خود ابزار، وارد کشور نشد. این بود که هر کس بر پایه مشاهدات و تجربیات خود، این علم را یاد گرفت و به کار مشغول شد.

در پاسخ به پرسش شما باید بگویم که اتفاقاً نیازی به تأسیس یک مرکز جداگانه نیست و ما باید خودمان راه‌ها جامعه جهانی نزدیک کنیم. مشکل ما ارتباط با فرهنگ‌های دیگر و ضعف در زبان انگلیسی است که همین مسأله مانع ارتباط ما با علم روز جهان شده است. بنابراین نیازی به تأسیس NGO نیست؛ کم‌این که در کشورهای دیگر هم چنین نهادهایی تأسیس نشده و طراحان، خود را با علم روز جهان هماهنگ کرده‌اند. مسأله دیگر، علاقه و نیاز جامعه است. وقتی شما به پراید راضی هستید، طبیعی است که کارخانه سایپا برای شما پراید تولید می‌کند ولی اگر پراید را نخرید، این کارخانه هم به فکر ارتقای محصولات خود می‌افتد. در مورد وب هم می‌بینیم که کاربران ایرانی، هیچ تمایلی به سایت‌های قوی‌تر از خود نشان نمی‌دهند و به همان سایت‌های معمولی و دارای امکانات ابتدایی راضی هستند.

پادیاب: فرهنگ‌سازی در این زمینه به عهده کیست؟ طراحان باید سلیقه مردم را بالا ببرند یا این وظیفه صاحبان سایت‌هاست که برای ساخت یک سایت قوی سرمایه‌گذاری کنند؟

حسنی: علاوه بر طراح و صاحب سایت، بخشی از این فرهنگ‌سازی نیز به عهده دولت است. شما در مورد پرداخت وجه قبوض آب و برق توسط عابر بانک‌ها و اینترنت هم می‌دیدید

مشکلات خاص خودمان در طراحی وب پیدا کنیم. بی شک یکی از این مشکلات هم نگارش از راست به چپ ما در مقابل نگارش از چپ به راست غربی‌ها است که استفاده از بسیاری از اصول پذیرفته شده در طراحی وب را برای ما با مشکل مواجه می‌کند.

علیمردانی: الان چینی‌ن مراکزی که کار پژوهشی در مورد طراحی وب انجام دهند وجود ندارد؟

بیدی: یک مرکزی به نام پژوهشگاه فضای مجازی وجود دارد که با بودجه محدودی که دارد، از پایان‌نامه‌های پژوهشی در حوزه وب حمایت می‌کند ولی وقتی فهرست پایان‌نامه‌های این مرکز را نگاه می‌کردم، تماماً در مورد مسائل تکنیکی و زیرساخت‌های اینترنت بود و حتی یک پژوهش هم در ارتباط با طراحی وب وجود نداشت.

رجاوری: در مورد نقش دولت در افزایش کیفیت طراحی وب، وقتی من به عنوان طراح از کار بی کیفیتی که انجام می‌دهم راضی‌ام و شمای مشتری هم مشکلی با کیفیت کار ندارید، طبیعی است که دولت نمی‌تواند وارد شود و اعمال نظر کند. تصور می‌کنم باید خود طراحان و فعالان IT به دنبال افزایش نظارت‌ها و ارتقای سطح کیفی کارها باشند چون با سیستم دستوری و نظارت دولتی به جایی نمی‌رسیم.

پادباب: شاید باید کارشناسان IT با تخصص‌های مختلف و در حوزه‌های متفاوت (مثل برنامه‌نویسی، طراحی و...)، توسط مرجعی مثل همین نشریه وب به دور هم جمع شوند تا استانداردهایی را برای ارتقای سطح کیفی طراحی وب تعیین کنند.

تقی‌زاد: فکر می‌کنم چنین مرکزی در هیچ کجای دنیا وجود ندارد و نمی‌توانیم قالب مشخصی را برای طراحی وب تعریف کنیم؛ چون طراحی وب یک جنبه بصری دارد. شما کار را می‌بینید و می‌پسندید یا نمی‌پسندید. پس من نمی‌توانم آن را در یک قالب محدود کنم. برای همین است که در اصولی که برای طراحی ذکر می‌شود، تناقض‌های وحشتناکی مشاهده می‌کنیم.

مسئله دیگر، سرعت دگرگونی مباحث علمی است. من در کلاس‌ها، درسی را که این ترم می‌گویم در ترم بعد عوض می‌شود. چند وقت پیش یک مقاله‌ای به دست من رسید که به طور کلی من را به هم ریخت. من تا به حال به دانشجویان خودم می‌گفتم که نباید از اسکرول افقی استفاده کرد ولی در این مقاله جدید آمده بود که به زودی، اسکرول افقی جایگزین اسکرول عمودی می‌شود. می‌بینید که به یکباره کل سیستم تغییر می‌کند. برای همین است که می‌گویم قانونی که امروز می‌گذاریم، فردا تغییر می‌کند و نمی‌توانیم این قوانین را در یک کنسرسیوم ببریم تا به تصویب برسد چون هنوز قوانین قبلی تصویب نشده، قوانین و روش‌های جدید عرضه می‌شود و روز از نو و روزی از نو. ضعف شدید وب ایران بیش از هر کسی تقصیر ما طراحان است که خوراک خوب به مخاطب نداده‌ایم. ما نیامده‌ایم به مردم، وب خوب را معرفی کنیم تا سلیقه آن‌ها به درستی شکل بگیرد. مردم می‌توانند وب خوب را از بد تشخیص دهند؛ همان‌طور که بسته‌بندی یا رستوران خوب را از بد تشخیص می‌دهند.

حسنی: الان در دنیا کاملاً پذیرفته شده که طراح به عنوان متخصص کار و

که مردم در ابتدا به این سیستم‌ها اعتماد نداشتند ولی بعد از این که بانک‌ها دیگر از دریافت وجه قبوض خودداری کردند، مردم به استفاده از این ابزارهای جدید روی آوردند. در مورد طراحی وب هم دولت می‌تواند با حمایت از کسانی که با قدرت در این زمینه وارد می‌شوند و اعتمادسازی در شاخه‌هایی مانند تجارت الکترونیک، امکان انجام کارهای بزرگ را در وب ایران فراهم کند.

رجاوری: البته در زمینه زیبایی‌شناسی و گرافیک، قطعاً این به سلیقه طراح و هنر او برمی‌گردد ولی در مباحث کلان مثل امنیت و ابعاد فنی، در کشوری که همه چیزش دولتی است، مسلماً دولت می‌تواند نقش مهمی در فراهم شدن بسترهای لازم برای پیشرفت مقوله طراحی وب فراهم کند. اعتقاد دارم دولت در زمینه تعیین نقشه راه و برنامه‌ریزی‌های کلان می‌تواند و باید نقش آفرینی کند.

بیدی: وقتی از حمایت دولت صحبت می‌شود برخی فکر می‌کنند دولت باید چند نفر کارمند استخدام کند تا کار طراحی وب را گسترش دهند در حالی که دولت می‌تواند به دو شیوه از طراحی وب حمایت کند. یکی مسأله رسانه ملی است که به طراحی وب خیلی اجحاف کرده است. در تلویزیون هر وقت در مورد اینترنت صحبت می‌شود، به عنوان یک پدیده منفی و مخرب به آن می‌پردازند در حالی که می‌توان در این رسانه پرمخاطب، به جنبه‌های مثبت وب هم پرداخت.

حمایت دیگر دولت می‌تواند کمک به پژوهش در حوزه طراحی وب باشد که این کار می‌تواند در پارک‌های علم و فناوری انجام شود. مثلاً می‌توان در این پارک‌ها، اقداماتی را برای پارسی‌سازی برخی اصول طراحی وب انجام داد. به عنوان مثال تگ‌های h1، h2 و h3 فونت‌ها و اندازه‌های پیش فرضی دارند که ممکن است به درد وب پارسی نخورد. یکی از مشکلات ما همین فونت است که البته استفاده از همین فونت‌های موجود را هم مدیون مایکروسافت هستیم. بنابراین در مورد طراحی فونت و تعریف برخی اصول بنیادین طراحی وب می‌توانیم با تحقیق و پژوهش، راه‌حلی را برای

کسی که تجربه و دید دارد، باید مشتری را راهنمایی کند. باید به او کمک کند که مخاطب سایت خود را بشناسد و ظاهر و محتوای سایت را بر اساس نیاز این مخاطب طرح ریزی کند. در واقع این طراح است که باید احساس وظیفه کند و به ساخته شدن یک وبسایت موفق و کارآمد کمک کند.

پادیاب: آیا این طراح است که باید احساس وظیفه کند یا جامعه مدرسین طراحی؟ می‌خواهم بدانم که مدرسین مادر کنار تعلیم، چقدر به فکر تربیت دانشجویان خود هستند و به آن‌ها می‌آموزند که اصول حرفه‌ای را در کار خود رعایت کنند و خود را به حفظ کیفیت استاندارد دملزم بدانند؟

تقی‌زاد: ببینید CIW مرجع اصلی طراحی وب است که در آن تأکید شده که اصول کار طراحی سایت باید به ترتیب از Conceptualization تا Analysis, Visualization, Product و Revolution انجام شود و شما باید این پنج فاز را به طور کامل اجرا کنید. در کلاس‌ها معمولاً دانشجویان به من می‌گویند که خیلی‌ها ۱۵۰ هزار تومان می‌گیرند و بدون رعایت این اصول، سایت طراحی می‌کنند. من در جواب می‌گویم اتفاقاً بگذارید این افراد کار کنند چون آن‌ها جاده صاف کن‌های طراحان حرفه‌ای هستند. من الان مدت‌هاست که هیچ سایتی را از ابتدا استارت نکرده‌ام؛ چون مشتری به من می‌گوید من قبلاً سایت داشته‌ام ولی آن را نمی‌خواهم و یک سایت جدید می‌خواهم. این یعنی این مشتری، حالا تمام نیازهای خود را متوجه شده و فهمیده که سایت قبلی پاسخگوی این نیازها نیست. بنابراین لازم نیست من از ابتدا، هدف از در اختیار داشتن سایت و مزایای آن را برای او تشریح کنم. من به عنوان یک معلم همیشه دو نکته را به دانشجویانم متذکر می‌شوم. اول این که اگر نتوانستید مشتری را مجاب کنید که چارچوب‌های یک کار باکیفیت را بپذیرد و او روی مواردی اصرار داشت که در نهایت به کاهش کیفیت سایت منجر می‌شد، کار را قبول نکنید چون این کار ضعیف، بخشی از کارنامه و شناسنامه شما خواهد شد. دوم این که بعد از امضای قرارداد، آن را کنار بگذارید دیگر به قیمت و شرایط آن فکر نکنید و تمام تلاش خود را به کار بگیرید که یک کار قوی و ماندگار خلق کنید.

حبیبی: آیا کسی که Designer است، برای موفقیت در کارش الزماً باید Developer هم باشد؟ آیا نباید این شاخه‌ها به طور کامل از هم جدا باشند؟
تقی‌زاد: در CIW این رشته‌ها کاملاً از هم تفکیک شده‌اند و به صورت سه مدرک جداگانه (Web Designer, Web Developer, Web Security) عرضه می‌شوند و تأکید شده که لازم نیست طراح چیزی از توسعه‌دهنده و برعکس. ما هم در مجتمع فنی تهران ابتدا گفتیم که فقط سرفصل‌های طراحی را آموزش می‌دهیم. اتفاقی که افتاد این بود که کسانی که برای شرکت در دوره‌ها می‌آمدند می‌گفتند وقتی برای کار به شرکت‌ها مراجعه می‌کنیم، می‌گویند به طراح وبی نیاز دارند که PHP و Net و Flash و... را بداند. این بود که ما مجبور شدیم کلاسی به نام Dynamic Website را به دوره اضافه کنیم که در آن PHP و Net هم تدریس می‌شود تا نیاز استخدای این دانشجویان رفع شود.

حسنی: شاید در گذشته که CSS و HTML تا این حد رشد نکرده بود و بحث SEO به صورت امروزی مطرح نبود، شاید یک نفر می‌توانست کار Design و Develop سایت را خودش به تنهایی انجام دهد ولی الان از بعد روان‌شناسی، رنگ‌شناسی، تبلیغات و... کار به قدری پیچیده شده که یک نفر نمی‌تواند در هر دو شاخه متخصص باشد. الان برای موفقیت یک سایت به یک تیم طراحی وب نیاز است که هر یک از آن‌ها، از جنبه تخصصی خود به پیشبرد اهداف سایت کمک کنند. متأسفانه تعداد کسانی که با این دید آموزش می‌بینند و به ارزش کار تیمی پی برده‌اند بسیار کم است و خیلی‌ها تصور می‌کنند با یادگیری بخشی از هر کدام از این دانش‌ها می‌توانند به یک

طراح جامع و کامل تبدیل شوند.

حبیبی: به نظر می‌رسد در کلیه رشته‌های وابسته به کامپیوتر، سه مشکل بزرگ وجود دارد. یکی این که ما هیچ وقت تخصص محور پیش نمی‌رویم و کارفرما آگهی می‌دهد که به گرافیستی نیاز داریم که به 3D Max, Corel, Photoshop, Maya و... مسلط باشد که در عمل شدنی نیست. یکی نبود کپی‌رایت که در تمام ابعاد به ما ضرر می‌زند و دیگر آن که به اهمیت کار تیمی پی نبرده‌ایم.

پادیاب: شیوه‌های نوین طراحی وب تا چه حد در طراحی وب ما جدی گرفته می‌شود؟

تقی‌زاد: یکی از این شیوه‌های نوین، بحث Web 2.0 است که اگر چه در دنیای سال‌هاست که مطرح شده، ولی ما هنوز به آن وارد نشده‌ایم. الان در دنیا سایت‌های مبتنی بر Web 2.0 وجود دارند شما به عنوان کاربر، در تولید محتوای آن‌ها مشارکت می‌کنید. مسأله دیگر که باز هم به آموزش برمی‌گردد، ضعف در آموزش متدولوژی طراحی وب است. شما در بیشتر آموزشگاه‌ها می‌بینید که تنها ابزار را آموزش می‌دهند و هیچ اثری از متدولوژی نیست. بیدی: من از خودم می‌پرسم که من در این چند سال که در حیطه وب فعالیت می‌کنم، چند مقاله در مورد آموزش متدولوژی و اصول طراحی وب نوشته‌ام؟ قبول کنیم که مردم مادر زمینه زبان انگلیسی ضعف دارند؛ بنابراین به منابع ارزشمند و به روز، دسترسی ندارند. می‌خواهم خودمان را به عنوان فعالان این حوزه محکوم کنم که شاید ما هم آن تلاش لازم برای راهنمایی علاقه‌مندان و نشان داده راه و روش صحیح به آنان را انجام ن داده‌ایم. جدای از کاری که دولت با صدا و سیما می‌تواند انجام دهند، خود ما هم در تولید محتوای مفید و اثرگذار به زبان پارسی کوتاهی کرده‌ایم.

حبیبی: به عنوان آخرین پرسش، فکر می‌کنید برای کمک به بهبود وضعیت وب ایران چه می‌توان کرد؟

رجاوری: چندی پیش در همایشی شرکت کرده بودم که یک کارشناس هندی هم حضور داشت. این فرد اظهار می‌کرد که شما ایرانی‌ها به طرز عجیبی تلاش می‌کنید همه چیز را بومی کنید. فردوسی را که مال خودتان است کاری به کارش ندارید ولی دانش کامپیوتر را که اصل آن از جای دیگری است می‌خواهید بومی کنید. اعتقاد داشت بهتر است به جای این کار، زبان انگلیسی خود را تقویت کنید تا با علم روز دنیا آشنا شوید و مثل یک جزیره جدا افتاده و بی‌خبر از دانش روز نباشید.

تقی‌زاد: کاملاً موافقم. به نظر من بومی‌سازی، بدترین کاری است که در زمینه وب می‌توانیم انجام دهیم. چون مادر وب، سایتی را طراحی می‌کنیم که قرار است در مقابل دید همه دنیا گذاشته شود؛ پس نمی‌توانیم بگوییم که چه کسی ببیند و چه کسی نبیند. در واقع نمی‌شود خودمان با دست خودمان، بخشی از مخاطبان احتمالی‌مان را حذف کنیم. شاید بشود پارسی‌سازی کرد ولی بومی‌سازی خیر.

بیدی: ماقبل از این که بخواهیم به درست یا غلط بودن بومی‌سازی فکر کنیم، کارهای زیادی است که باید انجام دهیم. از جمله این که فونت‌های پارسی مخصوص وب را بسازیم. ما سایت‌های دولتی و خصوصی بزرگی داریم که پول خوبی از تبلیغات به دست می‌آورند ولی هیچ کدام تا به حال تلاشی برای طراحی یک وب فونت پارسی انجام ن داده‌اند.

رجاوری: در زمینه فونت‌های وب کارهای خوبی انجام شده ولی اطلاع‌رسانی در این زمینه صورت نگرفته است.

حبیبی: امیدوارم در نشریه وب بتوانیم با کمک کارشناسان و علاقه‌مندان به طراحی وب، اقدامات مثبتی را در جهت رفع بخشی از مشکلات موجود در این صنعت انجام دهیم. از کلیه دوستان برای شرکت در این میزگرد متشکریم.